

galerija
matice
hrvatske

Dijana Rajković
**OPREDMEĆENE
PROSTORNOSTI**

25. lipnja – 9. srpnja 2020.

OPREDMEĆENE PROSTORNOSTI

Sačinjen sam od svega što sam vidio

(Henri Matisse)

Keramika odražava neprekinuti niz prepleta ljudsko-ga izrastanja iz prirode. Složene keramičke matrice oblika, oblička, simboličnih uresa i potrebnosti, izuzete iz trbuha udubljene zemlje, naviru ka racionalizaciji htijenja Homo sapiensa koja od 7 000 godina pr. Kr. naovamo opredmećuje želju za funkcionalnim predmetom primjenjivim za raznolike ljudske potrebe, primjerice, za keramičke posude: žare, zdjelice, čaše, šalice... koje služe omeđivanju smrtnosti, skladištenju i uporabi hrane i tekućina, pogrebnim te svim ostalim simbolskim ritualima u arhaičnom obličju keramičkih idola. Keramika je važna i u prvotnoj arhitekturi – cigla je to koja gradi kuću što štiti sanjara – kao i preteča fajanse u ukrašavanju višebojnih zidnih oplata u mezopotamskim palačama.

Prema grčkoj mitologiji prva keramička zdjela modelirana je po Afroditinim grudima. Oblikovana rukom, na lončarskom kolu ili lijevana u kalupe, nastala sušenjem ili pečenjem u vatrenim alkemijskim pećima, iskonski je čovjekov uradak koji simbolizira kolektivno sjećanje i ostvarenje vrste. Dijana Rajković pak tretira keramiku izvan nekadašnje ustaljene, primijenjene funkcije: simbolski i skulpturalno. U tome vidu, njezine oblikovne tvorevine realne su trodimenzionalne forme opredmećene unutar četverodimenzionalnog prostor-vremena, što je nužno u percipiranju iz različitih rakursa, odnosno iz imaginarnoga prostornog kruga od 360 stupnjeva kojim se promatrač kreće oko predmeta. Iako materijom izviru iz prirode, Dijanina savitljiva oblička izrastaju u prostornosti, ispunjavaju je i mijenjaju; prožimaju se njome nevidljivim psihološkim silnicama i energijom ukotvljenom u materiji koja ujedno dodirno-optičkim rezonancijama djeluje na prostor definiran uvjetima promatranja i nesavršenim osjetilima promatrača omeđenog šupljinom prostora, ostvarenom istim onim, ali obrnutim sredstvima prvotne praznine kojima je oformljena Dijanina opredmećena

prostornost, njezina vlastita punina, ali i praznina. Stoga je Dijanina istrgnuta i potom oblikovana zemlja živi organizam, vidljiva materija te nevidljiva energija koja vibrira u procesu opažanja. Vidljivo nam se prikazuje kao ujedinjuća cjelina koja prekriva fragmentaciju svijeta. Oko pronalazi prikrivenu stvarnost tek kad se veže za jedan od njezinih fragmenata (Bernard Noël, *Dnevnik pogleda*). Upravo fragmentiranje pogleda, koje proistječe iz sporih vizualizacija u polarnostima između masa i prostora a koje se uglavnom valovito isprepliću, iskrivljuju, zakrivljuju, ispunjavaju u organskim prepletima, kazuje nešto o prikrivenoj energetskoj stvarnosti koja je utkana u materiju, u perceptivni isječak i keramički sublimat nalik zaustavljenim valovima i valnim dužinama. U dualnostima organskih, zakrivljenih kontrakcija između mekih volumena i prostora u kojima je sadržan i njihov dodir, kao i nevidljivi trag tarenja tvari, energije i prostora, nastajanja i nestajanja jednoga u drugome provedena su autoričnim nahođenjem kroz energetski ekran u kojem se suprotnosti nadopunjavaju, a sličnosti podupiru. Opredmećenja su to bez granica gdje se Dijanina skulpturalna načela zrcale i sjedinjuju s nevidljivim i neopipljivim. To je sugerirano kretanje nevidljivih silnica u kojem se granice stapaju odražavajući suptilni kontakt između polarnosti punoga i praznoga, plusa i minusa, udisaja i izdisaja, izdizanja i ulegnuća...

Pritom, u danas već prezasićenim svjetovima umjetnosti svega, lančanom reakcijom stvaralačkog procesa Dijana ostvaruje sebi svojstveno, stoga posebno i originalno opredmećenje koje izgleda kao da je proizašlo iz kakvoga organskog svijeta. U njemu se može bitno kontradikcijom stajališta isprepliću usporedni svemiri koji ne postoje bez promatrača koji motrenjem povezane petlje početnih i završnih točaka prošlosti i budućnosti te obrnuto, utječe na ishod jednoga od njih sa znakovnim označavanjem i simboličkim tumačenjem vlastita svijeta i esencije bivanja na Zemlji kojom je i sama autorica prožeta. U svome simboličkom svemiru Dijana oblikuje životni impuls koji, ako ima uvjeta, uvijek nađe svoj put.

Željko Marcioš

Dijana Rajković rođena 1985. godine u Zagrebu. Završila je Školu primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu, odjel kiparstva. Izlagala je na 28 međunarodnih, kolektivnih, žiriranih izložbi u Hrvatskoj i Europi, te jednoj samostalnoj u Ivanić Gradu.

Sudjelovala je na brojnim tehnikama paljenja keramike u Hrvatskoj i Italiji. Voditeljica je radionice keramike u POU Zagreb. Članica je ULUPUH-a, sekcije za keramiku, porculan i staklo.

Živi i djeluje u Zaprešiću, Zagrebu i Grožnjanu.

e-mail: 985dina@gmail.com

telefon: 00385 99 53 003 36

galerija matice hrvatske

Ulica Matice hrvatske 2
Zagreb

Radno vrijeme:
ponedjeljak-petak 13-19,
subota 11-13 sati

25. lipnja – 9. srpnja 2020.

Nakladnik
MATICA HRVATSKA

Za nakladnika
STIPE BOTICA

Voditelj galerije
VANJA BABIĆ

Savjet galerije
VANJA BABIĆ, NEVA LUKIĆ,
PAULINA JAZVIĆ,
ŽELJKO MARCIUŠ,
ZOLTAN NOVAK,
ENES QUIEN

Autor teksta
ŽELJKO MARCIUŠ

Postav izložbe
DIJANA RAJKOVIĆ

Grafička priprema
ŽELJKO PODOREŠKI

Tisak
ITG d.o.o.

mh

maticahrvatska

Pozivamo Vas na otvaranje izložbe

Dijana Rajković OPREDMEĆENE PROSTORNOSTI

Četvrtak 25. lipnja 2020. u 19 sati

GALERIJA MATICE HRVATSKE
Ulica Matice hrvatske 2, Zagreb

